

Štěpánka Čechová

La realización de la vocal alta anterior en la interlengua de hablantes checos

(posudek vedoucího diplomové práce)

Rozsahem nevelká, španělsky psaná práce se svým zaměřením mezi hispanistickými diplomovými pracemi vymyká. Je totiž věnována specifickému fonetickému tématu, a navíc je jejím základním pilířem akustická analýza materiálu, založená na vlastním korpusu nahrávek. Už z této charakteristiky vyplývá, že po obsahové, odborné stránce jde o práci výjimečnou, odrážející autorčinu erudici v tématu a metodologii, jež se svou specifičností pohybuje za hranicí toho, co na hispanistice zná a ovládá běžný absolvent magisterského studia. O obsahové stránce mluvím proto, že je při hodnocení práce nutno oddělit obsahový a formální aspekt práce.

Práce sestává ze čtyř velkých kapitol. První kapitola charakterizuje základní cíl a metodologii práce. Předkládá hypotézu, jejíž platnost chce ověřit: promítá se odlišná výslovnost českého a španělského *i* do španělštiny českých mluvčích? Jinými slovy: proniká české *i* do španělštiny těchto mluvčích? Otázka to není triviální proto, že rozdíl mezi českým a španělským *i* – u nichž ostatně můžeme pozorovat značnou variabilitu – je subtilní a jeho přesné zachycení umožňují právě jen moderní akustické přístroje. Druhá kapitola je teoretického rázu a kromě podrobné fonetické charakteristiky českého a španělského *i*, přihlížející rovněž k hláskovému okolí, nabízí též možné teoretické vysvětlení zmiňované mezijazykové interference, založené na teorii osvojování druhého jazyka. I tento stručný exkurs na pole didaktiky je argumentačně přesvědčivý. Experimentální jádro práce je obsaženo v kapitole nazvané *Análisis de las realizaciones concretas*: jde o podrobnou akustickou analýzu výslovnosti zkoumané hlásky. Autorka nejprve vybrala konkrétní úseky textů (slova), jež jsou pro takovou analýzu vhodné: velmi promyšleně přitom vzala v úvahu všechny důležité teoretické i praktické aspekty problému (podobnost slov, vliv kontextu atd.). Tyto texty pak nechala v ideálních podmínkách fonetického nahrávacího studia přečíst deseti českými a šesti rodilými mluvčími (je nutno ocenit, že i výběr těchto osob byl promyšlený, pokud jde o stupeň znalosti španělštiny, regionální původ atd.). Podrobně komentované a do tabulek a grafů převedené výsledky jsou tak velmi zajímavým a užitečným příspěvkem k tématu a přesahují obvyklý přínos diplomové práce. Ukazují mj. velkou variabilitu výslovnostních realizací českého i španělského *i*.

Podstatným rysem autorčina vyjadřování je velká úspornost: v teoretické i praktické části se soustřeďuje pouze na to, co je pro téma podstatné, a komentování souvisejících témat omezuje na naprosté minimum. Totéž platí pro komentování výsledků: autorka předkládá grafy a tabulky a jejich obsah explicitně komentuje jen stručně, neboť předpokládá, že vše je řečeno v tabulkách. Velmi nepříznivým důsledkem tohoto postupu je formální aspekt práce, který nelze nezmínit: práce je krátká a nedosahuje rozsahu, který je u diplomové práce

považován za minimální. Je pravda, že u experimentálně laděných prací se tradičně připouští menší rozsah, nicméně v tomto případě je třeba kratší délku považovat za nedostatek práce. Je to přitom škoda: pokud by autorka tabulky a grafy komentovala obsírněji, jak je ostatně v diplomových pracích běžné, tento problém by nenastal. Navíc je pravda, že obsahově je v práci víc, než je u diplomových prací obvyklé, a pročtení a pochopení tabulek a grafů vydá za mnoho stránek.

Při obhajobě bude možné komentovat řadu aspektů popsaných v práci; předem navrhuji tento námět:

- Čím si autorka vysvětluje, že v sekundární literatuře najdeme takový rozptyl u naměřených formantů? Je to dáno různou kvalitou měření (přístrojů), volbou informantů..., nebo je to prostě jen odraz variabilnosti zkoumaného jevu? Zřejmě je adekvátní uvádět pásmo hodnot, ve kterém se formanty pohybují. Svě k tomu může říci i fonologie: podstatná je odlišnost od „sousedních“ vokálů v systému, pásma musí být komplementární.

V práci jsem našel poměrně mnoho překlepů – zdá se, že závěrečnou jazykovou a formální úpravu textu psaného jiným než rodným jazykem prováděla autorka ve spěchu.

Při celkovém hodnocení práce je třeba vzít v úvahu oba popsané aspekty, obsahový i formální. Obsahově jde o vynikající diplomovou práci, odráží autorčinu teoretickou i metodologickou erudici. Proti tomu stojí zásadní formální nedostatek, totiž kratší než požadovaný rozsah. Zvážím-li oba aspekty, musím konstatovat, že dle mého soudu jde o přínosnou diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Nemohu ale nepřihlédnout ke zmiňované formální vadě, a proto navrhuji hodnocení nižší, než by obsahu odpovídalo, totiž stupeň *velmi dobře*.

V Praze dne 2. 9. 2012

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph. D.